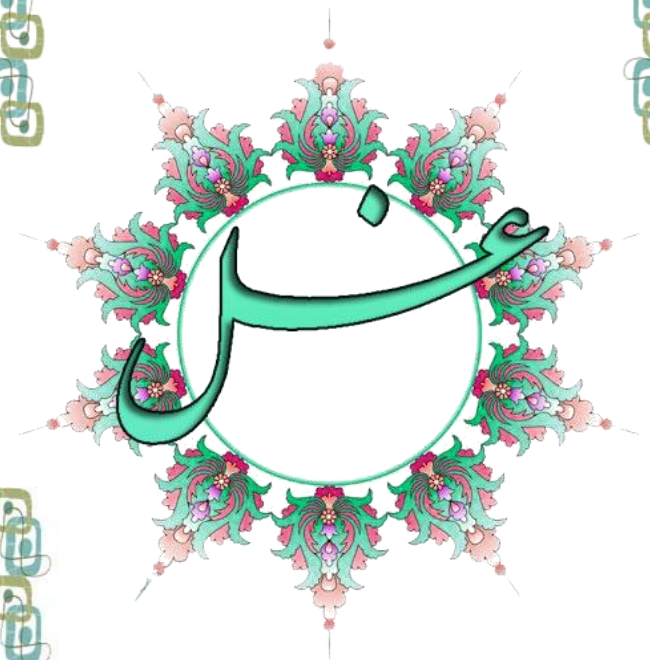

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلسله احكام اسلامي ۱۵

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على
رسول الله و على آله و اصحابه الى يوم الدين و
اما بعد :

ماده اول: مشروعيت و بيان وجوب غسل: الف) مشروعيت غسل:

مشروعيت غسل از كتاب الله و سنت رسول الله ثابت
است. خداوند مي فرمايد:

«وَأِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا» (المائدة: ۶).

«اگر جنب هستيد پس طهارت كنيد»،

و مي فرمايد: «وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّى تَغْتَسِلُوا»
(النساء: ۴۳).

«و در حال جنابت [نيز] تا آنكه غسل كنيد [به نماز نزديك
نشويد] مگر آنكه رهگذر باشيد».

«و رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مي فرمايد: «إِذَا جَاوَزَ
الْخَتَانُ الْخَتَانَ فَقَدْ وَجِبَ الْغُسْلُ» (ترمذي). «هرگاه
شرمگاه مرد از دهانه شرمگاه مرد بگذرد غسل واجب
مي گردد».

ب) موجبات غسل:

۱- جنابت: شامل جماع و همچنين ادخال شرمگاه بدون
انزال مي شود. انزال: شامل خروج مني با لذت چه در

خواب و چه در بيداري، از مرد چه از زن، بدليل اينكه
خداوند مي فرمايد:

«وَأِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا» (المائدة: ۶). «اگر جنب هستيد
پس طهارت كنيد»

و رسول الله صلى الله عليه وسلم مي فرمايد: « إِذَا تَقَعَى
الْخَتَانَانِ فَقَدْ وَجِبَ الْغُسْلُ ».

۲- انقطاع دم حيض و نفاس: خداوند مي فرمايد:

« فَأَعْتَزِلُوا الْيَسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّى
يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ »
(البقرة: ۲۲۲).

«در ايام حيض از همسران تان دوري كنيد و (بقصد

جماع) با آنان نزديك نشويد تا اينكه پاكي شوند، هرگاه
پاكي شدند نزد آنان برويد و با آنان مجامعت كنيد از راهي
كه خداوند به شما دستور داده است».

رسول اكرم صلى الله عليه وسلم خطاب به زني كه جريان
خونش منقطع نمي شد فرمود: « أَمْكُثِي قَدْرَ مَا كَانَتْ
تَحْبِسُكَ حَيْضَتُكَ، ثُمَّ اغْتَسِلِي » (مسلم و ابوداود).

«به تعداد روزهاي كه در آنها، قاعدگي تو را نگه مي داشت
از عبادت خودداري كن و بعد غسل كن».

۳- دخول در اسلام، زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم به ثمامه حنفی بعد از اینکه مسلمان شده بود، امر کرد که غسل کند. (حافظ عبدالرزاق).

۴- فرا رسیدن مرگ: هرگاه مسلمان فوت کند، غسل بر او واجب است زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم امر کرد تا دخترش زینب که فوت کرده بود غسل داده شود. چنانکه که در صحیحین آمده است.

ج) غسل در چه مواردی مستحب است؟

۱- روز جمعه: بدلیل اینکه در حدیث آمده: « **غُسْلُ الْجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُحْتَلِمٍ** » (غسل جمعه برای شخص بالغ ضروری است). (متفق علیه). (برخی از علماء غسل روز جمعه را واجب می دانند). مترجم.

۲- برای احرام: کسی که قصد احرام برای حج یا عمره را دارد، بروی غسل مستحب است. بدلیل اینکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم شخصا این عمل را انجام داد و دیگران را بدان امر کرده است.

۳- برای داخل شدن به مکه و برای وقوف عرفه ، بدلیل اینکه پیامبر صلی الله علیه وسلم در این هر دو مورد غسل کرده است.

۵- برای غسل دادن میت، هر کس میتی را غسل دهد بر وی غسل کردن مستحب است، بدلیل حدیثی که قبلا بیان گردید.

ماده دوم: فرایض، سنن و مکروهات غسل:

الف) فرایض:

۱- نیت: و آن عبارت است از اراده قلبی برای برطرف کردن حدث اکبر بوسیله غسل. در حدیث آمده است: « **إِنَّمَا لِأَعْمَالٍ بِالنِّيَّاتِ وَ إِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَّا نَوَى** » (بخاری). «اعمال به نیتها بستگی دارد».

۲- تمام بدن را بصورتی باید شست که هیچ ذره ای خشک نماند چه با مالیدن دست و چه با ریختن آب جایی که دست نمی رسد.

۳- خلال کردن انگشتها و موهای سر و غیره، و رسانیدن جاهائی از بدن را که آب بدانجاها به آسانی نمی رسد.

ب) سنتهای غسل:

۱- بسم الله گفتن: زیرا بسم الله برای شروع و انجام هر عمل نیک و صالح مشروع و مطلوب است.

۲- قبل از ریختن آب بر بدن، دستها تا مچ شسته شوند.

۳- نخست نجاستهای حسی زدوده شوند.

۴- بعد از آن وضو گرفته شود.

۵- مضمضه، استنشاق و شستن داخل سوراخ گوش.

ج) مکروهات غسل:

۱- اسراف در استعمال آب. زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم با یک «صاع» (حدود سه کیلو) آب غسل کرده است.

۲- غسل کردن در محل ناپاک. بدلیل اینکه احتمال آلودگی بیشتر وجود دارد.

۳- غسل کردن در انتظار مردم، بدون اینکه حائلی مانند پرده و غیره وجود داشته باشد. زیرا در حدیث آمده است، میمونه ل همسر رسول خدا صلی الله علیه وسلم می گوید: برای رسول اکرم صلی الله علیه وسلم آب گذاشتم و او را ستر کردم، ایشان غسل کرد. (بخاری). و در حدیثی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم می فرماید: «همانا خداوند عزوجل باحیا است و ستر را می پسندد، هرگاه کسی از شما غسل می کند باید ستر کند». (ابوداود).

۴- غسل کردن با باقیمانده آب غسل زن، بدلیل حدیثی که در مباحث گذشته بیان گردید.

۵- غسل کردن در آب راکد. (آبی که جاری نیست) زیرا در حدیث آمده: « **لَا يَغْتَسِلُ أَحَدُكُمْ فِي الْمَاءِ** »

الرَّاكِدُ وَهُوَ جُنُبٌ «شخص جنب در آب راکد غسل نکند». (مسلم).

ماده سوم: کیفیت غسل:

کیفیت غسل بشرح زیر است:

با نیت به اینکه می‌خواهد با این غسل جنابت را برطرف کند نخست بسم‌الله گفته، هر دو دست را تا مچ سه بار بشوید، بعدا استنجا کند، نجاست ظاهری را از شرمگاه و اطراف آن شسته، سپس وضو بگیرد و شستن پاها را به تاخیر اندازد و در پایان غسل، آنها را بشوید، بعد کف دست را در آب فرو برده موهای سر را خلال کند، سپس سر را همراه با دو گوش سه بار، هر بار با آب جدید بشوید، سپس از جانب راست بدن آب بر جسم خویش بریزد و بمالد، سپس طرف چپ بدن را به همین ترتیب، در اثنای غسل در شستن مواضع پنهان مانند، ناف، زیر بغل و لای زانوها دقت کند. در حدیث در این باره از حضرت عایشه ل روایت است که: رسول اکرم صلی الله علیه وسلم هرگاه می‌خواست غسل جنابت انجام دهد، نخست دو دست را قبل از اینکه آنها را داخل ظرف آب کند، شسته و سپس شرمگاه را می‌شست آنگاه مانند وضوی نماز، وضو می‌گرفت، سپس موها را خلال می‌کرد

و بعد سه بار آب را بوسیله دستها بر سر می‌ریخت و تمام بدن را می‌شست. (ترمذی).

ماده چهارم: آنچه در حال جنابت ممنوع است:

۱- خواندن قرآن: زیرا در حدیث آمده است: «لَا تَقْرَأُ الْحَائِضُ وَلَا الْجُنُبُ مِنَ الْقُرْآنِ شَيْئًا» (ترمذی). «زن حائض و شخص جنب اجازه خواندن قرآن را ندارند»، و از حضرت علی رضی الله عنه مروی است: رسول اکرم صلی الله علیه وسلم همیشه برای ما قرآن را می‌خواند بجز در حال جنابت. (ترمذی).

2- داخل شدن در مسجد: مگر برای کسانی که ناچار باشند، مثلا راه عبور شان و گذرشان از مسجد باشد، زیرا خداوند می‌فرماید: «وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ» (النساء: ۴۳). «جنب وارد مسجد نشود مگر اینکه ناچار از آنجا عبور نماید».

۳- خواندن نمازهای فرض و نفل: بدلیل آیه کریمه «وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّى تَغْتَسِلُوا» (النساء: ۴۳).

«در حال مستی به نماز نزدیک نشوید و هم چنین در حالتی که جنب هستید، مگر اینکه منظورتان عبور از مسجد باشد، تا اینکه غسل نکرده‌اید».

۴- دست زدن به قرآن حتی با چوب و بوسیله چیزی دیگر: بدلیل آیه کریمه،

«إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾ فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ ﴿٧٨﴾ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾» (الواقعة: ۷۷-۷۹).

«این [کتاب] قرآنی گرانبهادر است. در کتابی نهفته [نگاشته شده است] که جز پاکیزگان به آن دست نمی‌رسانند» و رسول اکرم صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: «وَلَا تَمَسَّ الْقُرْآنَ إِلَّا وَأَنْتَ طَاهِرٌ» (دار قطنی). «دست به قرآن نزن مگر اینکه پاک باشی».

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد وعلی آله وصحبه أجمعین.
وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین.